

Udskriftsdato: mandag den 12. januar 2026

2009/1 BSF 85 (Gældende)

Forslag til folketingsbeslutning om aflønning af deltidsansatte og frivillige brandfolk

Ministerium: Folketinget

Fremsat den 10. december 2009 af Bjarne Laustsen (S), Torben Hansen (S),
Leif Lahn Jensen (S) og Lone Møller (S)

Forslag til folketingsbeslutning

om aflønning af deltidsansatte og frivillige brandfolk

Folketinget opfordrer regeringen til hurtigst muligt at sikre, at reglerne for aflønning af deltidsansatte og frivillige brandfolk ændres, således at denne gruppe fremover modtager vederlag i stedet for løn.

Bemærkninger til forslaget

Forslaget tager sigte på at løse problematikken om deltidsansatte og frivillige brandfolks aflønningsvilkår. Efter de gældende dagpengeregler kan deltidsbrandfolk kun arbejde i en periode på 30 uger, selv om de modtager arbejdsløshedsdagpenge. Herefter skal der træffes et valg: Enten kan personen fortsætte som brandmand og dermed miste sine dagpenge, eller også må man stoppe som brandmand og blive fuldtidsledig for at få ret til dagpenge.

Valget er i virkeligheden ikkeeksisterende, idet ingen kan ernære sig som deltidsbrandmand, hvad der heller aldrig har været formålet. Desuden vil de frivillige brandkorps miste medarbejdere allerede inden udløbet af de 30 uger, idet arbejdsløse deltidsbrandfolk også vil skulle søge arbejde i så lang afstand fra bopælen, at det vil gøre det umuligt for dem at fortsætte i brandkorpset, da frivillige og deltidsbrandmænd har pligt til at opholde sig inden for dækningsdistriktet på deres vagter.

Der er, især i de tyndt befolkede dele af landet, intet alternativ til at have et brandkorps med deltagelse af frivillige eller deltidsbrandfolk. Navnlig er bedriftsbrandkorps i høj grad afhængige af denne indsats. Det må derfor være fornuftigt at sikre denne indsats på en let og rimelig måde, der vil gøre det muligt for denne gruppe både at kunne varetage et normalt arbejde og en stilling som frivillig eller deltidsansat brandmand.

Derfor foreslås det, at gruppen fremover skal modtage vederlag i stedet for løn efter de principper, der gælder for f.eks. kommunal- og regionsbestyrelsesmedlemmer. Vederlag skal i modsætning til løn ikke modregnes i dagpengene, hvad der vil muliggøre tilknytningen til brandkorpset for personer, der er så uheldige at miste deres hovederhverv.

Problemet er blevet betydeligt forstærket efter den seneste ændring af lov om arbejdsløshedsforsikring, der bl.a. indebar en begrænsning af retten til nedsatte dagpenge m.v. Indtil da blev reglerne om dagpenge klart fortolket således, at deltidsbrandfolk ikke var omfattet af tidsbegrænsningen for supplerende dagpenge. Arbejdsdirektoratet fastslog bl.a. i et brev til Landsklubben for Deltidsansatte Brandfolk, at direktoratet ud fra en samlet betragtning fandt:

»...at deltidsansatte brandmænd, som bliver ledige fra deres hovederhverv, og som alene har fradrag i kraft af deres brandmandsjob, ikke skal have en særlig frigørelsesattest som forudsætning for udbetaling af supplerende dagpenge, ligesom ledige (fuldtidsforsikrede) brandmænd, som alene har fradrag i kraft af deres brandmandsarbejde, ikke vil blive omfattet af tidsbegrænsningen i supplerende dagpenge.«

Selv om deltidsbrandfolk hverken er nævnt i lovændringens tekst eller bemærkninger, fortolker Arbejdsdirektoratet nu loven sådan, at hjemmelen til at fritage deltidsbrandfolk ikke længere er til stede. Den tidligere beskæftigelsesminister Claus Hjort Frederiksen bekræftede denne tolkning i april 2009 med begrundelsen:

»Jeg mener ikke, at det er hensigtsmæssigt at lave særregler, der stiller nogle forsikrede ledige bedre end andre. (...) Endelig vil jeg gerne benytte lejligheden til at gøre opmærksom på, at der i 1999 blev gennemført en særlig ordning i reglerne om overskydende timer. Den særlige ordning indebærer, at visse former for beskæftigelse, der udføres som en del af det civile beredskab, og som ikke er et led i medlemmets hovedbeskæftigelse, ikke medregnes ved opgørelse af overskydende timer.« (

www.beredskabsinfo.dk

, den 7. april 2009).

Imidlertid har f.eks. lukningen af MAN Diesels motorproduktion i Frederikshavn vist, at den tidligere beskæftigelsesministers antagelse om, at reglerne om overskydende timer ville være tilstrækkelige til at kompensere for det tidligere gældende regelsæt, var ukorrekt. Frederikshavn Brandvæsen må se frem til at miste ca. 11 ud af 19 frivillige brandfolk, der er blevet fyret fra MAN Diesel, og brandvæsenet kan ikke

med så kort varsel erstatte denne arbejdskraft med f.eks. frivillige fra Beredskabsforbundet, idet disse først skal uddannes.

Dermed er brandkorpserne kommet i præcis den truede position, som Landsklubben for Deltidsansatte Brandfolk beskrev i et brev til beskæftigelsesministeren den 13. april 2009, hvor klubben udtrykte bekymring for, »... at de gældende regler på dagpengeområdet får den uheldige konsekvens, at dette unikke system ikke, eller kun vanskeligt, kan fortsætte i fremtiden.«

Den eksplosive vækst i ledigheden – især i Nordjylland – har gjort hurtig handling nødvendig. I den anledning påpeger Socialdemokratiet, at såvel borgmester Lars Krarup (V) og Martin Merrild (V) fra henholdsvis Herning og Struer Kommuner i juni krævede reglerne ændret af tilsvarende årsager. I Midtjylland er 50 ud af landsdelens 700 deltidsbrandfolk på supplerende dagpenge, jf. oplysninger i TV/MIDT-VEST den 16. juni 2009.

Beskæftigelsesministeriet nedsatte i foråret 2009 en arbejdsgruppe, der skulle se på problemstillingen. Arbejdsgruppen har analyseret sig frem til, at der kun vil være 30 personer på landsplan, der vil blive ramt af tidsbegrænsningen. Det virker ikke særlig overbevisende, idet der i f.eks. Frederikshavn Kommune allerede er 16 personer, som er begyndt nedtællingen, så det ser ud til, at Region Nordjylland alene vil tegne sig for de 30. Set i lyset af at beskæftigelsesministeren selv mener, at ledigheden vil stige til 160.000, er der ingen grund til at tro, at deltidsbrandmændene ikke også vil blive ramt procentuelt lige så hårdt. Der er derfor behov for en hurtig afklaring.

Regeringen har som løsning på problemet valgt at fokusere på øget rekruttering, og hvis der ikke var andre problemer, ville det også være fint nok. Men det virker da uklogt at bruge ressourcer på at ansætte nye brandfolk, der således også risikerer at falde for tidsbegrænsningen, frem for at beholde de gode brandfolk, vi har.

Socialdemokratiet skal derfor kraftigt anbefale, at der sker de nødvendige regelændringer, der muliggør fortsat brug af deltidsansatte og frivillige brandfolk. Ellers vil det blive meget dyrt at skulle ansætte fuldtidsbrandfolk i stedet for, og det er en katastrofe for et lokalsamfund, hvor mange medarbejdere bliver fyret, at det lokale beredskab og brandvæsen ikke kan gøre brug af frivillige og deltidsansatte brandfolk.

Skriftlig fremsættelse

Bjarne Laustsen (S)::

Som ordfører for forslagsstillerne tillader jeg mig herved at fremsætte:

Forslag til folketingsbeslutning om aflønning af deltidsansatte og frivillige brandfolk.

(Beslutningsforslag nr. B 85).

Jeg henviser i øvrigt til de bemærkninger, der ledsager forslaget, og anbefaler det til Tingets velvillige behandling.